

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD3224 Filmul antropologic și documentar (în limba maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Kőnczei Csilla, conferențiar							
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Kőnczei Csilla, conferențiar							
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DF
							Obligativitate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar	12
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	60				
3.8 Total ore pe semestru	96				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• O sală echipată cu proiector, calculator
5.2 de desfășurare a seminarului	• O sală echipată cu proiector, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual
	C2. Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare)
	C4. Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global)
	C6. Consilierea factorilor implicați în situații ce presupun relații interumane între grupuri supuse unor procese de aculturație (minorități, refugiați, marginali, etc)

Competențe transversale	<p>CT1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare.</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.</p> <p>CT3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue</p>
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul cursului este alcătuirea unui corpus de referință în domeniul filmului antropologic și dezvoltarea aptitudinii de interpretare a filmului antropologic. Cursul abordează filmele documentare din punctele de vedere ale contextelor reale sociale în care s-au produs și sunt vizionate. Pe tot parcursul orelor se fac comparații între antropologia scrisă și cea vizuală. Analizele se bazează în majoritatea lor pe filme clasice și experimentale antropologice. Se caută descoperirea următoarelor fenomene în filmul documentar: relația între imagine și realitate; valoarea de adevăr a imaginii; iluzia de autenticitate a imaginilor produse realizate prin noi tehnologii; implicațiile perceptuale ale mediatizării imaginilor; relațiile de putere în procesul de reprezentare filmică.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Cunoașterea specificului filmului anthropologic și documentar, recunoașterea diversității genului• Cunoașterea unor genuri tipice pentru diferite perioade istorice• Dezvoltarea capacității analizei de film• Problematicizarea și interpretarea relației între antropologia vizuală și textuală

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Cele trei origini ale filmului: documentarea actualității, obiectivarea fanteziei și documentarea științifică	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
2. Filmul observațional timpuriu	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
3. Filmul de observație participativă. Plurivocalitate și interactivitate	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
4. Începuturile reflexivității	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
5. Opera lui Jean Rouch. Etnoficțiunea. Cinéma vérité	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	

6. Apariția și distribuția noilor medii și impactul lor	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
7. Colonizare vizuală versus antropologie aplicată	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
8. Filmul reflexiv	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
9. Filmul "advocacy"	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
10. Filmarea indigenă	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
11. Interpretarea contextului actual dintr-o perspectivă internațională	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	
12. Interpretarea contextului actual dintr-o perspectivă regională. Concluzii	Expunere, explicație, vizionarea unor fragmente din filme, discuții, activități interactive.	

Bibliografie

Bibliografie și filmografie obligatorie:

FÉJJA Sándor

1982 *15 filmlecke*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

FÜREDI Zoltán

2004 Idegenek a kertemben. Néprajzi, antropológiai filmek Magyarországon. In: *Metropolis, Filmelméleti és filmtörténeti folyóirat*, VIII évf., 2. sz., 94-108.

HELTAI Gyöngyi

2002 Néhány jellemző tendencia a kortárs vizuális antropológiai gondolkodásban. In: Füredi Zoltán (szerk.) *Dialektus Fesztivál, Filmkatalógus és vizuális antropológiai írások*, Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány, Budapest, 89-113.

KÖNCZEI Csilla

2006 *Valóság – mozi – társadalom. Bevezetés a dokumentumfilm antropológiájába*. Desire, Cluj-Kolozsvár

McDOUGALL, David

2004 A megfigyelő filmen túl. In: Halmos Ádám (szerk.) *A valóság filmjei. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus*, Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány, Budapest, 61-75.

RÓKA Jolán

1994 A vizuális manipuláció szerepe az imázsteremtésben. *Jelkép. Kommunikáció, közvélemény, média*. 2. sz. 36-41.

RUBY, Jay

2004 Vizuális antropológia. In: Halmos Ádám (szerk.) *A valóság filmjei. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus*, Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány, Budapest, 9-19.

YOUNG, Colin

2004 A megfigyelő film. In: Halmos Ádám (szerk.) *A valóság filmjei. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus*, Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány, Budapest, 47-61.

WEINBERGER, Eliot

A kamera törzs. (The Camera People. In: *Visualizing Theory. Selected Essays From 1990-1994*, ed. by Lucien Taylor, Routledge. 3-26.)

Filme:

Woody Allen: *Zelig*, 1983, 79'

Buglya Sándor: *A film formanyelve* (Fejezetek a film történetéből, 1 rész), 1989

Frații Lumière: Filme mute, 1895-1990

Robert J. Flaherty: *Nanook of the North*, 1922, 79'

Dziga Vertov: *Chelovek s kino-apparatom* 1929, 67'

John Marshall: *The Hunters* 1957, 70' (în limbile !kung / Ju/'hoansi și engleză) și/ori:
Bitter melons 1971, 30' (în limbile !kung / Ju/'hoansi și engleză)

Jean Rouch: *La pyramide humaine*, 1961, 90' (în limba franceză, subtitrat în maghiară), și/ori: *Jaguar*, 1967, 93 min. (în limba franceză și limbi locale africane)

Chris Curling - Melissa Llewelyn-Davies: *Masaai women*, 1974, 53' (în limbile masai și engleză, subtitrat în engleză)

David és Judith McDougall: *To Live with Herds*, 1971, 67' (în limba jai engleză, subtitrat în engleză)

David și Judith McDougall: *Photo Wallahs*, 1991, 60' (în hindi și engleză, subtitrat în engleză)

Denis O'Rourke: *Cannibal Tours*, 1987, 60' (în limbi europene și limbi locale din Noua Guinea, subtitrat în engleză)

Mark Soosaar: *Father, Son and the Holy Torum*, 1998, 90' (în hanti-mansi și rusă, subtitrat în engleză)

Ilisa Barbash, Lucien Taylor: *In and Out of Africa*, 1993, 59' (în limbi locale africane și engleză, subtitrat în engleză)

Michael Stewart: *What Magdalena Said*, 1994, 50' (în cehă, engleză și romani, subtitrat în engleză)

Kim Longinotto - Ziba Mir- Hosseini: *Runaway*, 2001, 88' (în limba persană subtitrat în engleză)

Trinh T. Min-ha: *Surname Viet Given Name*, 1989, 108' (în limba vietnameză și engleză, subtitrat în engleză)

John Bishop & Harald Prins: *Oh, What a Blow That Phantom Gave Me!* 2001, 54' (în limbi locale din Noua Guinea și engleză, subtitrat în engleză)

Bibliografie recomandată:

Eric Barnouw

1993 Documentary, a history of non-fiction film, New York

Bogaart, Nico C.R.

1983 Perceptual ethics. *Methodology in anthropological filmmaking: papers of the IUAES intercongress Amsterdam 1981*/ Nico C.R. Bogaart and Henk W.E.R. Ketelaar. – Göttingen. Edition Herodot

Budrală, Dumitru

2005 *Momente din istoria filmului antropologic*. Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu

Ginsburg, Faye

1995 *Ethnographies on the Airwaves: The Presentation of Anthropology on American, British, Belgian and Japanese*

- Television. *Principles of Visual Anthropology*. Ed. by Paul Hockings, Berlin-New York. 363-398.
Grimshaw, Anna
2001 The anthropological television of Melissa Llevelyn-Davies. *The Ethnographer's Eye. Ways of seeing in anthropology*. Cambridge University Press. 149-171.
Könczei Csilla
1999 Despre constituirea iluziei de autenticitate în filmul documentar. *Caietele Tranziției*. Revista Institutului de Studii Posttotalitare și a Institutului de Antropologie Culturală. Cluj. (233-234.)
2005 Reflexivitatea a dokumentumfilmiben. *Filmtett. Mozgóképes havilap* 21-23
Loizos, Peter
1993 Challenging documentation-realism: three early experiments by Jean Rouch. *Innovation in ethnographic film. From innocence to self-consciousness, 1955-85*. Manchester University press. 45-66.
1993 Complex constructions with subjective voices: East Africa, 1971-76. *Innovation in ethnographic film. From innocence to self-consciousness, 1955-85*. 91-114.
1993 For the record: documentation filming from innocent realism to self-consciousness. *Innovation in ethnographic film. From innocence to self-consciousness, 1955-85*. 16-44.
MacCannell, Dean
1994 Cannibal Tours. *Visualizing Theory*. Selected Essays From V.A.R. 1990-1994, ed. by Lucien Taylor. Routledge. New York and London. 99-114.
Macdougall, David
1994 Whose Story Is It? *Visualizing Theory*. Selected Essays From V.A.R. 1990-1994, ed. By Lucien Taylor. Routledge. New York and London. 27-36.
Martin György
1979 Táncrögzítés, tánclejegyzés. In: Tánc, A magyar folklór, Tankönyvkiadó, Budapest. 523-533.
Nichols, Bill
1994 The Ethnographer's Tale. *Visualizing Theory*. Selected Essays From V.A.R. 1990-1994, ed. by Lucien Taylor. Routledge. New York and London. 60-83.
Renov, Michael
1993 Toward a Poetics of Documentary. In: *Theorizing Documentary*, ed. by Michael Renov, Routledge. 12-36.
Rony, Fatimah Tobing:
1994 *The Third Eye. Race, Cinema and Ethnographic Spectacle*. Duke University Press. Durham and London
Ruby, Jay
1996 Visual Anthropology. *Encyclopedia of Cultural Anthropology*, David Levinson and Melvin Ember, editors. New York: Henry Holt and Company, vol. 4: 1345-1351.
Weinberger, Eliot
1994 The Camera People. *Visualizing Theory*. Selected Essays From 1990-1994, ed. by Lucien Taylor, Routledge. 3-26.

Site-uri recomandate:

<http://der.org>
<http://db.zti.hu/>
www.loc.gov/loc/lcib/0111/mead.html
<http://www.aaanet.org/committees/ethics/ethcode.htm>

8.2 Seminar		Observații
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic / documentar cu metodele antropologiei vizuale	Vizionare, prezentare, dezbatere	Seminarul decurge sub formă de seminar deschis / club de filme
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic / documentar cu metodele antropologiei vizuale	Vizionare, prezentare, dezbatere	
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic /	Vizionare, prezentare, dezbatere	

documentar cu metodele antropologiei vizuale		
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic / documentar cu metodele antropologiei vizuale	Vizionare, prezentare, dezbatere	
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic / documentar cu metodele antropologiei vizuale	Vizionare, prezentare, dezbatere	
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic / documentar cu metodele antropologiei vizuale	Vizionare, prezentare, dezbatere	
Studiu de caz: vizionarea și interpretarea unui film antropologic / documentar cu metodele antropologiei vizuale	Vizionare, prezentare, dezbatere	

Bibliografie

Bancsik György

Interaktivitás az antropológiai filmekben (Egy példával). In: *Szoft montázs. Elméleti közelítések az antropológiai filmekhez.* Horváth Réka - A. Gergely András (szerk.) Szaklektor: Füredi Zoltán

<https://mek.oszk.hu/02400/02433/02433.pdf>

Emilie de Brigard: A néprajzi film története. In: *Antropológiai dokumentumfilmek. Vizuális antropológiai szöveggyűjtemény II.* Kulturális és Vizuális antropológiai tanszék, Miskolci Egyetem 18-45. (2001)

Emilie de Brigard: The History of Ethnographic Film. In: Paul Hockins (ed.). *Principles of Visual Anthropology.* De Gruyter. 13-44. (1995)

BUGLYA Sándor: *A film formanyelve (Fejezetek a film történetéből, 1 rész).* Mozcóképszöveggyűjtemény. G – portál. <http://mediamania.gportal.hu/gindex.php?pg=27952054&nid=5944228> (2012. január)

FÉJJA Sándor

1982 Tizenöt filmlecke, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

KÖNCZEI Csilla

2017 Valóságképkészítés mint társadalmi interakció. *Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére*, Kriza János

Néprajzi Társaság – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet – Erdélyi Múzeum-Egyesület, Editor: Zsolt Albert Jakab – Vajda András, pag. 845-854.

Sarah Pink: Interdisziplináris programok a vizuális kutatásban. A vizuális antropológia újragondolása. In: Letenyei szerk. Településkutatás. 703-728.

RUBY, Jay

2006 (1980) A REFLEXIVITÁS ÉS AZ ANTROPOLÓGIAI FILM. Részletek az Exposing yourself: Reflexivity, anthropology, and film (1) című írásból. (Eredeti megjelenés: Semiotica 30-1/2 (1980), 153-179.) In: KÖNCZEI Csilla *Valóság – mozi – társadalom. Bevezetés a dokumentumfilm antropológiájába.* Desire, Cluj-Kolozsvár. 18-29.

Feltöltve a facebook csoport felületére.

RUBY, Jay

2000 Exposing yourself: Reflexivity, Anthropology, and Film. In: *Picturing CULTURE. Explorations of Film & Anthropology.* The University of Chicago Press. Chicago & London. (151-180.)

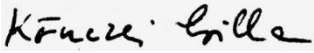
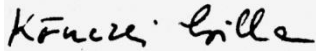

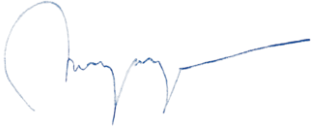
9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina se armonizează cu conținutul disciplinelor cu tematică asemănătoare de la universitățile din Miskolc, Pecs, Budapest, totodată construind o bază generală pentru analiza culturii și a societății.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea bibliografiei, capacitatea de interpretare și de analiză	Manifestarea criteriilor de evaluare în dezbateri și în comentariile și întrebările formulate în scris	40%
	Participare activă		
	Nivelul cunoașterii și interpretării filmelor		
	Calitatea argumentării		
10.5 Seminar	Calitatea lucrărilor de seminar pe baza criteriilor formulate. Realizarea și predarea lucrărilor în termenele stabilite	Întocmirea a unui handout și prezentarea ei orală	60%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">Cunoașterea terminologiei de bază.Capacitatea de interpretare și analiză a filmelorCunoașterea trendurilor principale ale filmului antropologic			

Data completării 13.03.2022	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 17.03.2023	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 30.04.2023	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății